

Latweefchu Nwises.

Nr augstas Gewefchanas = Kummissiones siinu un nowehleschanu.

Nr. 27. Zettortdeenâ 2trâ Jubli 1825.

No J e l g a w a s.

Muhfu schi gadda Zahnu laiks nu irr pagalam un muhfu pilsats ar mahjahm taggad lihdsinajams, fur kashas bijuschas un wiffi kashineeki aishbraufuschi, wiffas mallas tufschas leekahs. Leeli un masti parradi tappe islihdsinati, zits maksaja ar naudu, zits ar papihreem, zits us puffi, zits ne mas naw, jo tee slikti laiki speesch leelus un masus; dasch, kas preekschlaikâ baggats kungs bijis, taggad ne spehj parradus maksajt, un baggatu lauschu behrni itt tufschitappuschi. Tas ne warr zittadi buht, jo muhfu Kursemme jo lehta ta labbiba irr, jo mas naudas nahf eefsch semmes, un kad labbiba pastahwigi ne puffi tahs preekschajas maksas ne geld, tad jau teem, kam pufse sawas gruntes wehrtibas parradâ, ihsti falkoht, ne kas naw. Tomehr wiffas leetas, fo pehrkam, tik patt dahrgas, kâ preekschlaikâ, un daschas isdohfchanas wehl eet wairumâ. — Tapehz tad nu schee Zahni eefsch naudas buhschanas slikti Zahni sauzami. Zittadi bija, kâ ifgaddos. — Kummedijas ifdeenas tappe spehletas, skunstes ugguns tappe par nau-du parahdihts un sweschu semju swehri par nau-du bij skattami, prohti: diwi lauwas, raibi swehri, fo leopardus sauz, balts leddus lahzis un ehrmi un putni, bet itt ihpaschi schè japeeminn diweju leelu ohdsu (tschuhffu), weena gan drihs 20 pehdas garra, ohtra 7 pehdu garra. — Muhfu Kursemmes museums bija par tahm Zahnu deenahm atwehrtis un pasauls skattitaju tur ifdeenas atnahze. Muhfu augsta skohle, fo giunnasium sauz, swinneja sawu 50tu gaddu, jo tas bija tanni gaddâ 1775, kad nelaika leelkungs Pehteris to eezehle. Trihs runnas tappe turretas un jaukas dseefmas nodseedatas. Zebfchu pastahwigi lihje, tatschu dauds kungu ir zittas gaspaschas bij fanahkuschi, wiffi weefi ar gohdu

un ar musiki tappe sweizinati, un wiffi bij ar meeru, fo tè dsirdeja, un aishgahje us sawahm mahjahm, wehledami, ka mihlais debbesu Zehws to labbu leetu, fo nu jau 50 gaddus Kursemmei usturrejis, jo prohjam usturretun swehtitu.

No D o h r b e s.

Ittin sawadi pee mums schogadd gahjis ar rudseem. Mums gan ihstena maifes = semnite, ir plawu pahrtischana kâ kurrum, tâ ka warram labbi sawas drumas apfuhdoht. Bet tik nè wiffur, fur pehrngadd laudis agri fehjuschi, rudsi pagallam isnihkuschi, wiffswairak kas prischos fuhdôs bija fehfi. Kur plahnaka semnite un kur fainneeki woi ar gudru apdohmu, woi zaur ne- appahdashanu par neddelu ir par diwi neddelahm wehlaki fehjuschi kâ zittôs gaddôs, tur rudsi paldees Deewam labbi. Kad wiffas tahs puhru weetas saskaititu, kas pee kungeem un laudim isarti, tad leels pulks buhtu. Tatschu meh's us Deewu zerream, ka ir schogadd truhkums padauds ne buhs, jo fur rudsi palikkuschi, tur wahrpas itt dischanas. Pee fainineem, kam finilkschu semme, rudsi gan beesi un leeli stohbri, bet wahrpas pulku jo masas. Us Leischu puffi rudsi stahwoht ittin braschi kâ dohni, filli un filli. Meeschus meh's ihsti brangi dabbujam eeseht, jo debbes Zehws muhs dewitâ neddelâ ar audseligu leetutianu eepreezaja, un nu atkat pahris deenas lijis un laiks apmahzis. Lai tik- kai Deewinsch sature negaifu un salnu, tad gan preezakimees ruddeni. Ir sahlite ihsti branga, taggad jau rahdahs, ka wairak irr, ne kâ pehrngadd plaujamâ laikâ bija.

Zitfahrt pee mums daschadi tâ eet kâ wezzôs laikôs bijis. Par skohlu laudis seemâ dauds ne behdajuschi. Daschâ weetâ, fur kungi gan mihligu paligu pasneeds, behrnus labprah't ne fuh'ta,

bet praffa: Rahds labbums mums no ta irr, ka behrni tohp mahziti? Zsmahzamus kalpa behrnus dauds fainneeki ne gribb lehti peenemt, un ta tas nahk, ka gudri arraji schehlojahs, ka dascha nowadda grahmatneeki gan drihs buhs pawiffam ismiruschy, un sweeschineeki jamekle, kad pee lihkeem pachtari nofkaitami. Pahriz pagastös turprettim laudis paschi gohdigi us mahzibu sweeschahs, jebfchu teem ffohlahs muhscham ne bijis. Kaut tee zitti arri us to dsichtohs, eefam tas pilnigas brihwibas laiks atnahk, jo pateesi tad ne sinnahs, fur teefas wihru atrast, kas mahk rakstih, ka likkumös irr pawehlehts.

F. R.

N o L e e p a j a s.

Lihds 20tu Zuhni mehnescha deemu 80 fuggi pee mums atbraufuschy un 83 no mums us sweeschahm semnehm aischghuschy. Muhsu labbibas tirgus ta stahw: par sweescheem dohd pubra 90 lihds 115 kapeikeem; par rudseem 68 lihds 70 kapeikeem; par meescheem 68 lihds 72 kapeikeem; par ausahm 35 lihds 50 kapeikeem, un par sirneem 80 lihds 100 kapeikeem sudraba. Par dseltanu sweestu maksa 5 rubbulus 30 kapeikus un brandwihna 12 stohpus par 1 sudraba rubbuli dohd. Puhrs rupjas fahls maksa 2 rubbuli, smalkas fahls maksa 1 rubbuli 90 kapeikus un muzza silku (ehringu) 5 rubbuli 30 kapeiki sudraba.

Sawadas maltites no rahzineem ween.

Kur buhtu kahds Kursesneeks, kas rahzinus jeb kartupelus ne pasihstu un arri labprast, Deewam pateikdams ne ehstu. Preeksch 50 jeb wairak gaddeem winni ittin retti bij sinnami, retti tappe fehti un ehsti. To mums apleezina wiffi wezzi laudis, ka winnu behrnu deenas rahzini tiffai muhschas dahrsös ween tappe fehti. Bet fo nu eeraugam? Jffatram, kam tiffai buhdina us semnehm irr, tam arri saws rahzinu stubrinsch klah, fur tam 10 lihds 20 puhri, ka ta apkohpschana un ka tas gads to atnes, usaug. Preekschlaika dahrsös ween tappe fehti, bet nu gan drihs wiffur pa laukeem aug. Lohti

labbi tee isdohdahs juhrmallä smilts semmè, fur ruddeni juhraz fuhdus uswedd, labbi dsilli eearra, lai par seemu fapuhst un tad pawaffarä preeksch fehjamu laiku wehl laidara fuhdus plahni eejauz. Tä darra sweijneeki pee juhrmallas, un paldeews Deewam winnu darbs naw welts, bet atnes gan drihs ifgaddu labbas rafmas. Kä sinnams, no rahzineem nahk zilwekeem ir lohpeem labba un smekliga barriba; bet zik dauds un daschadus ehdeenus tik ween no rahzineem warr pataifih, to rahdija preeksch tfehetreem gaddeem, tanni galwu pilfatä Paris Sprantschu semmè, weens apteekeris. Winsch fataifija leelu meelastu ar diwi maltitehm, un saluhdse dauds weesus, jau pats peefohlidams, ka itt ne kahdas zittas barribas us galdu ne likkim, ka ween no rahzineem taifitas. Dauds fungi un gaspaschas fanahze noteikta deenä to rahzinu maltiti redseht un no tahm fo paehst. Diwi galdi stahweja usklahti. Par pirmu ehdeenu fullaini atnesse: 1) Diwi blohdas ar schidrumu, fo suppi fauz, ta weena wahrita no rahzineem un skaidri zaur laista, ta ohtra bij strebbums, fur rahzini pabeesi bij eewahriti. 2) Weenu blohdu ar barribu us fuggineeku wihsi. 3) Wehl weenu blohdu ar baltu jo beesu strebbumu. 4) Weenu blohdu ar gahrbi futtinateem rahzineem. 5) Weenu blohdu ar bruhni zepteem rahzineem. Us to ohtru maltiti tee weesi dabjuja: 1) Weenu ehdeenu us rauschu wihsi, fo Franzusi pasteti fauz. 2) Weenu blohdu ar gohfatu. 3) Weenu blohdu ar pantohgeem. 4) Weenu leelu karraschu. — Kä palamaga teefa bija: 1) Seers no rahzineem taifihst. 2) Weens ehdeens, fo Franzusi kom-patt fauz. 3) Weena schihwe ar zukkura maifi no rahzinu milteem. 4) Weena sawada karrascha, fo torti fauz, un wehl zitti rauschi no finalkeem rahzinu milteem. Pehzaki wehl tappe dohts rahzinu kassije un diwejada maise, itt balta finalka maise us puffi no rahzinu un no sweeschu milteem, un zeetaka maise, kas no rahzinu milteem ween bij zepta. — Zik pulku ehdeenus un gahrdumus apteekeris no rahzineem sinnaja istaifih, mehs sawä semmè gan pehz tahdas gahrdas maltites ne kahrojam, bet te tatschu reds, ka zittur rahzini tappe nogohdati, un ne

warr sinnaht, kas pehz gaddeem ir pee mums
warr notift.

B — t.

Ceſch tablas Afrika ſemmes weena paganu
ſeewa, kas ar ſawu wihru kriſtigu tizzibu bij
peenehmufi, no mahzitaja tappe praſſita: woi
labbâ meerâ dſihwojoht? Winna atbildeja:
To es taggad teefcham warru apleezinaht, es
taggad dſihwoju ittin labbâ meerâ, bet preeſch
kahu laiku es biju ittin nelaimiga un nemeeriga,
jo es dſihwoju ar ſawu wihru eenaidâ, tapehz
ka muſſu behrni muſſu ſirgu ne bij labbi noſoh-
puſchi, tâ ka mums noſudde. Zigi es ar wihru
ne weenu wahrdu ne runnaju neds winſch ar
mannim. Beidsiht es winnam ſazziju: Tas
tatſchu gruhta dſihwoſchana kôhpâ buht un no
teepuma allaschin kluffu zeest. Ne weens mums
par to makfa. Lai mehs labbaki to wezzu eenai-
du peemirſtam un labbâ meerâ dſihwojam. —
Winſch manniun atbildeja: Tas ir teefa,
eenaidis irr zilweku rihjeis, un pa tam mums
arri ne kahdas ſwehtibas pee muſſu darbeem;
lai tad turpliffam, ja kahds ſtrihdiſch muſſu
ſtarpâ zeltahs, atka ſalihdsinajamees, pirms
ſaule no=eet, kâ muſſu jauna tizziba mahza:
Duſmojeet, bet ne grehkojeet; tai ſaulei ne buhs
par juhsu duſinibu no=eet. — Tâ mehs nu
arri darram, un no ta laika es dſihwoju labbâ
meerâ.

Briſcham gaddahs, ka zilweks jau labbu
laiku us preeſchu ſawu nahwi manna, kâ tas
warr notift, to mehs ar ſawu ihsu ſapraſchannu
ne ſpehjam iſdibbinaht. Jannis, ſaimneeks
Pleenu nowadda un Sprohgu mahjas, nomirre
1806 ſawâ 56tâ gaddâ. Warr buht ka zitti pee
ta daschas wainas atradduſchi, bet rakſtitais, kas
to paſchu par 16 gaddeem paſinnis, dandſahrt
pee ta eefſch mahjam bijis, to ikreis kâ prahſtigu
un labbu namna tehru atraddis. Weenâ
ſwehtdeenâ winſch Engures baſnižâ atbrauzis,
eenahk pee mahzitaja drehſkambari, un paſakfa
tam, ka pee ſewis juhtam, ka nu gan drihs to
paſauli wajjadſehs atſtaht. Winſch luhdſe mah-
zitaju, lai winna wezzumu usrakſtam, zif gad-
dus laulibâ dſihwojis, zif behrnus Deews win-

nam dewis, ka wiſſu to pehz ſawas ſawu klahſt
buhdamas mirſchanas draudſei pehz pateefibas
warram ſinnaimu darriht, tad ſawu mazzinu
iſwilzis, nomakfa wiſſu, ko pee mirrona glab-
baſchanas mehds aiſmakſaht, ir to ſwannijamu
naidu, un paleek baſnižâ lihds pabeigtu deewa-
kalpoſchannu. Nobrauzis mahjâs, pateefi winna
ſtundina ahtri atnahze, un debbeſu Tehws winna
dwehfeli pehz iſzeestahm paſaules gruhſtibahm
weegli un ſaldi pee ſewis noaizinjaja. B — t.

Teefaſ flubdinachanas.

Pehz nolikſchanas tahs Kuldigas aprinka teefaſ wiſſi,
kam kahdas melleſchanas buhtu pee tahm atlikfuſchahm
mantahm ta appakſch Kurmahlu muſſiſchâs nomirru-
ſcha brihwa wihra Uttes Schdnberg, wiſſepheids
ſchahdâ iſaizinaſchanas prazeſſâ ſcheit us teeſu tohp
ſaſaukti us to 13tu Zuhli mehneſcha deenu ſchi gadda.
Kuldigas aprinka teefaſ tai 6tâ Zuhni 1825.

Zr. no Korff, meera ſpreedeis.

(Nr. 623.)

E. Günther, ſiktheis.

Us pawehleſchannu tahs Keiſerikſas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no Baldohnes pagasta teefaſ wiſſi parradu deweji
ta Baldohnes ſaimneeka Kalnes Strautneeka Wiſſeka,
kurſch ſawas mahjâs, ne ſpehdams tahs wairâ wal-
diht, atdewis, un par kurra pawiffam maſu mantu,
dehl peepildſchanas to truſchannu mahjas Inwentariu-
nu, zaur ſchihſ teefaſ ſpreedumu konkurſis nolikſe,
aizinati, lai, pee ſaudeſchanas ſawas teefaſ, ceſch
ſtarpu no diweem mehneſcheem, un prohti lihds 18tai
Zuhli mehneſcha deenai ſchi gadda ar ſawahm praſſi-
ſchannahm un parahdiſchannahm peederrigi pee ſchihſ
teefaſ peeteizahs, un tad to tablaku ſpreedumu pehz
likkumeem ſagaïda. To buhs wehrâ nemt! —

Ar Baldohnes pagasta teefaſ appakſchraſtſtu un ſeh-
geli iſlaifſis 26tâ deenâ Mei mehneſcha 1825.

(S. W.)

Kiwwn! Zahu, pagasta wezzakais.

(Nr. 59.) Ed. no Brindmann, pagasta teefaſ ſrih-
weris.

Us pawehleſchannu tahs Keiſerikſas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
tohp no Weeſaktu pagasta teefaſ, pehz preeſchraſſi-
ſchanas ta 49ſcha S. to wiſſ augſtati eezeltu Kurſem-
mes ſemneeku likkumu wiſſi un jeb kurri parradu deweji
ta ſchinniga Remtes muſſiſchâs peederriga ſaimneeka
maſa Letteru Zurra, kas ſawas mahjâs, muſſiſchâs un
zittu parradu labbad, patâ nodewis, par kurra mantu,
pehz ſchihſ deenas ſpreeduma konkurse irr nolikfa,
ſcheitan usaizinati, lai tee, ja ne grihb ſawas teefaſ

faudeht, diwju mehneschu brihschâ, prohti wiß weh-
lafi lihds 1mu August mehnescha deenu schi gadda, kas
par to weenigu un isflehgschanas terminu tappe no-
likts, un pehz kurra ne weens wairß ne taps bñr-
dehts, ar sawahm prassifchanahm un parahdischanahm
preefscha nahf, un pee faudeschanas sawu mekleschanu
tanni nosazzitâ isflehgschanas terminâ woi paschi, woi
zaur weefneefem, kad tahdi peenemmami, pee schihß
pagasta teefas atnahf, un sagaida, fo pehz likkumeem
ta teefa spreedihs. Lai to wehrâ nemmahß! —

No Weefabtu pagasta teefas islaisßs ar appaksch-
rakftu un sehgele 6tâ Zuhni 1825. 3
(S. W.) Us tizzibu,
(Nr. 28.) C. Grückmann, pagasta teefas ffrihweriß.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfßs u. t. j. pr.,
tohp no Webrenes pagasta teefas wiffi tee, kam pee
tahs pakkal palikkufschas mantas ta nomirruscha Rub-
binu muifchas fainneeka Pitra Latscha kahdas taifnas
mekleschanas jeb prassifchanas irr, scheinan aizinati,
lai diweju mehneschu staryâ no tahs schein appakschâ
rakftitas deenas lihds 8tu August schi gadda pee schihß
pagasta teefas peeteizahß, un lai sawas mekleschanas
un prassifchanas teefas grahmataß (protokollê) leef
farakftiht, ar to ne pamettamu pamahzifchanu, ka
pehz aifgahjuscha nolikta laika ne weens ar sawahm

prassifchanahm wairß ne taps bñrdehts, bet ka win-
nam taps ueliktß muhschigi kluffu zeest. Islaisßs no
Webrenes pagasta teefas ar appakschrafktu un sehgele
6tâ deenâ Zuhni mehnescha 1825ta gadda. I

(S. W.) Mattihß Bruschiß, peefschetaiß.
(Nr. 21.) P. Mahn, pagasta teefas ffrihweriß.

Tanni 3schâ Zuhli schi gadda taps tahß tam zittureiffi
wezz Plattohnes muifchas kungam Kaslowßky peeder-
rigas leetas un lohpi eefsch wezz Plattohnes muifchas
zaur uhtrupu pahrdohiti. Tas tohp zaur scho sinnamu
darrihtß.

Reschu muifchas pagasta teefâ 13tâ Zuhni 1825. I
Us tizzibu,

Karl Janifchewßky, pagasta teefas ffrihweriß.

No Krohna Rendes pagasta teefas scheinan tohp
fluddinahtß, ka tas pee Krohna Rendes pagasta pee-
derrigß puiffß Frizziß, kas garsch no auguma, bruh-
neem azzim, pagarrâ gihmi, ar leclu rehti us deggu-
nu un ar grebfenu weenâ aufi, ar melnu kamsöhli un
garrahm bilfehm apgehrbtß, 25tâ Mei schi gadda
aifbehdßiß, tad wiffas pullizeijes teefas tohp luhgtas,
scho puiffi, fur ween rahdahß, list fanemt un fchurp
atfuhtht. Krohna Rendê 29tâ Mei 1825. I

Kohleen, pagasta wezzakais.
F. Heyding, pagasta teefas ffrihweriß.

Naudas, Labbibas un Prezzu tirguß us plazzi. Rihgê tanni 29tâ Zuhni 1825.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 7 1/2 Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pöhßs kennepu . tappe makfahtß ar	1	—
5 — Papihru naudas	—	—	1 — linnu labbakas furtes — —	2	50
1 jaunß Dahlberiß	—	—	1 — — flittakas furtes — —	2	—
1 Puhßs rudßu tappe makfahtß ar	—	90	1 — tabaka	—	75
1 — kweefchu	1	15	1 — dselßes	—	75
1 — meefchu	—	70	1 — fweßta	1	50
1 — meefchu = putrainu — — —	1	20	1 muzza filku, preefchu muzza — —	5	50
1 — aufu	—	60	1 — — wißfchnu muzza — —	5	75
1 — kweefchu = miltu	1	85	1 — farkanas fahlß	6	—
1 — bihdeletu rudßu = miltu — — —	1	15	1 — rupjas leddainas fahlß — —	4	75
1 — rupju rudßu = miltu — — —	—	95	1 — rupjas baltas fahlß — —	3	80
1 — firnu	1	10	1 — fmalkas fahlß	3	50
1 — linnu = fehflaß	—	—	50 Grafchi irr Barra jeb Papihres Rubbuls un		
1 — kennepu = fehflaß	1	25	Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kinnemenu	2	50	makfa.		

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 238.